

RECENZIA

R. Ďuďa — L. Rejl: **La grande encyclopedie des mineraux**. Artia Praha — Gründ Paris, 1986. 520 strán, 451 farebných fotografií

Kniha o mnohotvárnej a farebnej kráse sveta minerálov nájde vždy priazeň a záujem nielen u odborníkov a nadšencov — zberateľov minerálov, ale u každého, kto má rád prírodu a krásu vôbec. V zahraničí existuje rad podobných publikácií, a preto je potešiteľné, že medzi nimi zaujala miesto práve kniha z pera našich autorov. Je určená záujemcom vo frankofonných krajinách a na našom knižnom trhu sa dosiaľ vôbec neobjavila.

Recenzované dielo má tri časti: Prvá časť sa skladá z predhovoru, úvodu, vysvetlenia predmetu mineralógie, klasifikačného systému mineralógie, vzniku, paragenézy, vlastností minerálov, metód určovania a návodov na spôsob zberu a ukladania minerálov. Opisujú sa tie vlastnosti, ktoré slúžia na priame určovanie minerálov v teréne, pretože tie sú pre zberateľov — amatérov najdostupnejšie. Ďalšie znaky, ktoré sa zisťujú pomocou laboratórnych metód, sú opísané stručne, s odkazmi na ďalšie podrobnejšie práce v bibliografii.

Hlavná časť knihy má opisný charakter. Opisy 602 minerálov (na ľavej strane) dokumentuje 451 farebných fotografií minerálov (1—4 zobrazenia na pravej strane). Autori si zvolili usporiadanie minerálov podľa tvrdosti, ktorá je v teréne ľahko zistiteľná, dovoľuje určiť ihneď väčšinu minerálov a ľahko sa zapamätá. V malom farebnom obdĺžniku na pravej strane je pri písmene D číslo označujúce tvrdosť skupiny minerálov. Ďalšie rozdelenie minerálov do 9 tried je podľa klasi-

fikačného systému Strunza (1970). Opis minerálov je jednotný a úplný. Zahŕňa vlastnosti, ktoré sa dajú určiť v teréne (tvrdosť, farba, vryp, priehľadnosť, lesk, štiepateľnosť, morfológia, lom a pod.), vlastnosti, ktoré sa zisťujú v laboratórnych podmienkach (hustota, kryštalová sústava, chemické zloženie, chemické a fyzikálne vlastnosti a pod.), vznik minerálov a paragenézu, výskyt a lokality, ako aj prípadné využitie. Každý minerál je označený číslom umožňujúcim jeho určenie v identifikačných tabuľkách.

Tretia časť diela je tabuľková. Obsahuje identifikačné tabuľky, ktoré boli zostavené kombináciou znakov slúžiacich na identifikáciu minerálov. Iné tabuľky poskytujú návod na orientáciu pri zbere určitých minerálov, usporiadanie v zbierke, možnosť použitia a pod. V závere je bibliografia a register minerálov.

Záujem o zbieranie minerálov vzrastá, čo nesúvisí len s estetickým hľadiskom, ale aj so snahou preniknúť do tajomstva prírody a jej ochrany. Vydanie toho diela je záslužným činom autorov, známych svojou zberateľskou aktivitou, ale zároveň je aj ich vyznaním sa z lásky k minerálom. Farebné fotografie minerálov dobre vystihujú a ich kvalita prevyšuje bežný priemer u nás, na čom majú podiel aj Tlačiarne SNP v Martine.

Táto kniha je vzhľadom a obsahom nielen praktickou pomôckou pre zberateľov, ale aj reprezentačným dielom, ktoré zaujíma čestné miesto medzi zahraničnými publikáciami podobného zamerania. Dúfajme, že po cudzojazyčných verziách (vyšla už aj anglická) sa dočkáme aj vydania v slovenčine, prípadne v češtine, aby aj naši záujemci o neživú prírodu mali možnosť ju získať.

Ján Hurný